

лейкоцитів на 44,44 % та 61,9 %; мікробів – на 71,28 %, на 53,05%; клітин з жовто-червоним забарвленням (дистрофічних) – на 60%. Збільшилась кількість клітин з зеленим забарвленням (нормальна структура): у бугаїв - на 16,67 %, у кнурів – на 50%.

Висновки

Спосіб санації препуціальної порожнини у кнурів та бугаїв з використанням «Прозону» виявився досить ефективним. Його можна рекомендувати для впровадження на племпідприємствах та станціях штучного осіменіння тварин.

Література

1. Кошовий В.П. Структурна репарація гонад у тварин при застосуванні фармакоультрафонофорезу / В.П. Кошовий, С.Я. Федоренко, В.П. Беседовський, С.В. Науменко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2009. – Вип. 2 (23). – С. 61–70.
2. Кошовий В.П. Ультрафонофорез як складова програм терапії тварин з гонадопатіями / В.П. Кошовий, С.Я. Федоренко, В.П. Беседовський, С.В. Науменко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – Київ, 2009. – Вип. 136. – С. 55–59.
3. Мейер, Д. Ветеринарная лабораторная медицина. Интерпритация и диагностика [Текст]: пер. с англ. / Д. Мейер, Дж. Харви. – М.: Софион, 2007. – 456 с. : 169 ил.
4. Михайлов, Н.Н. Профилактика бесплодия и малоплодия свиней [Текст] / Н.Н. Михайлов. – М.: Колос, 1973. – 230 с.

САНАЦИЯ ПРЕПУЦИАЛЬНОЙ ПОЛОСТИ У САМЦОВ

Науменко С.В., к.вет.н., доцент,

Кошевой В.И., студент

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Аннотация. В статье представлена методика санации препуциальной полости самцов с использованием озоносодержащего препарата «Прозон», который обладает выраженным антимикробным действием.

Ключевые слова: бык, хряк, санация, «Прозон», «Око».

REMEDIATION PREPUTSIALNOYI CAVITIES IN THE NURSERY

S. Naumenko, V. Koshevoy

Kharkiv State Veterinary Academy, c. Kharkiv

Summary. The paper presents the method of oral rehabilitation preputsialnoyi males using ozonomistskoho drug "Prozon", which has a strong antimicrobial effect.

Key words : bull, boar, introduction, "Prozon", "Oko".

УДК 619:618.1/2:636.082.4:573.6(07)

ДІАГНОСТИКА І ТЕРАПІЯ РЕПРОДУКТИВНИХ ПАТОЛОГІЙ ОВЕЦЬ ТА КІЗ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ РОЗРОБОК

Склярів П.М., д. вет. н., професор, pavlo_sklyarov@mail.ru

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпропетровськ

Кошевой В.П., д. б. н., професор; Федоренко С.Я., к. вет. н., доцент; Науменко С.В., к. вет. н., доцент; Іванченко М.М., к. вет. н., доцент

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. Розроблено комплексні програми діагностики, терапії та профілактики репродуктивних патологій у овець та кіз на основі сучасних досягнень науки, використання яких дозволяє виявити об'єктивну інформацію, обґрунтувати та своєчасно здійснити відповідні терапевтичні чи профілактичні заходи.

Ключові слова: вівці та кози, комп'ютерні діагностичні програми, термографія, комплексні програми терапії та профілактики.

Актуальність проблеми. Сучасна ветеринарна медицина має значний арсенал засобів, що використовуються з метою виявлення та лікування тих чи патологій [4, 6]. Розробка і впровадження в клінічну практику інноваційних технологій, удосконалення можливості ранньої діагностики, профілактики та терапії порушень репродуктивної функції тварин дозволяє об'єктивізувати та підвищити їх ефективність [3, 7, 8].

Однак, враховуючи розвиток суміжних галузей науки і гуманної медицини, тенденція є позитивною, однак не настільки масштабною, зокрема в області репродукції овець та кіз [1, 2, 5, 9].

Завдання дослідження полягало у розробці діагностичних та терапевтичних підходів для використання їх у репродукції овець та кіз.

Матеріал і методи дослідження. Досліди проводилися в умовах лабораторій кафедри акушерства, гінекології і біотехнології розмноження тварин Харківської державної зооветеринарної академії.

Матеріалом для досліджень були вівці та кози, обладнання, апаратура, прилади та терапевтичні препарати.

Результати дослідження.

Розробка комп'ютерних діагностичних програм

Діагностика порушень репродуктивної функції є проблематичною навіть у гуманній медицині, де використовуються сучасні наукові надбання. Адже виявлені важливі морфологічні чи функціональні зміни в статевих чи органах регуляції репродуктивної функції можуть бути багаточисельними і різноманітними. Заключна ж стадія діагностики вимагає систематичного аналізу всіх отриманих даних, тому слід методично підійти до цього питання.

Значно спростити цей процес, особливо диференційної діагностики, допоможе комп'ютерна діагностика.

Нами розроблені комп'ютерні програми:

- діагностики аліментарної ретинолдефіцитної неплідності;
- діагностування гіпогонадізму та гіполютеолізу;
- оцінки відтворної здатності баранів та цапів;
- оцінки стану ембріона/плода;
- прогнозування перебігу окоту та оцінки стану плода в період родів;
- оцінки клінічного стану новонароджених та потенціалу їх розвитку.

Розробка методики термографічної діагностики з використанням тепловізорів

Термографія – перспективний безконтактний дистанційно-діагностичний експрес-метод. Будучи абсолютно нешкідливим та об'єктивним методом обстеження, дозволяє виявляти відмінності у розподілі та інтенсивності інфрачервоного випромінювання залежно від фізіологічного чи патологічного стану організму тварин.

Практичне використання тепловізорів дає можливість в одних випадках робити кінцевий діагностичний висновок, в інших отримувати лише превентивну інформацію з наступним проведенням ґрунтовних, спеціальних досліджень.

Нами розроблено методики:

- превентивної діагностики вагітності;
- дистанційного визначення морфо-функціонального стану й маси новонароджених;
- превентивної дистанційно-проектної діагностики патологічних процесів в статевих органах самок і самців.

Розробка комплексних програм терапії та профілактики порушень репродуктивної функції

Спираючись на отриману інформацію про етіопатогенез порушень репродуктивної функції – зміни показників гомеостазу, зниження концентрації гормонів (естрогенів чи прогестерону), зміни морфофункціонального стану ендокринних (гіпофіз, щитоподібна і надниркових залоз) та статевих (яєчники) органів, науково обґрунтованим у комплексі заходів з профілактики та корекції порушень функції відтворення у овець та кіз стало застосування оригінальних вітамінно-гормональних препаратів Кагадін, Каплаестрол, Каплагонін, Карафест, Кароцин та Карафанд. Їх застосування дає змогу нормалізувати показники гомеостазу, концентрацію гормонів, стимулювати реабілітаційні процеси в органах ендокринної та статевої систем. Це комплексні програми:

- терапії овець і кіз з гіпогонадізмом та гіполютеолізмом, баранів та цапів з ретинолдефіцитною гіпотенцією;
- профілактики ембріо-, фето- та плацентопатій і підвищення життєздатності новонароджених ягнят та козенят.

Висновки

1. Розроблено комп'ютерні діагностичні програми, використання яких дозволяє виявити об'єктивну інформацію, обґрунтувати та своєчасно здійснити відповідні терапевтичні чи профілактичні заходи.

2. Термографічна діагностика дозволяє визначити ступінь андро- та спермогенезу; діагностувати вагітність, патологічні процеси на доклінічній стадії розвитку; виявляти та диференціювати феномени статевого циклу, патології у г'єнезі яких лежать дистрофічні чи запальні процеси; здійснювати оцінку терапевтичного ефекту.

3. Використання оригінальних вітамінно-гормональних препаратів у програмах терапії та профілактики порушень репродуктивної функції забезпечує їх комплексність та високу ефективність.

Література

1. Дегтярев Д.Ю. Новые методы терапии в овцеводстве / Д.Ю. Дегтярев // Овцы, козы, шерстяное дело: научно-производственный журнал. – 2007. – № 4. – С. 75-77.
2. Діагностика та лікування родової та післяродової патології у високопродуктивних молочних кіз / [В.Й. Любецький, М.М. Михайлюк, Ю.В. Жук та ін.]. – К.: НАУ, 2001. – 14 с.
3. Квачов В. Новые технологии ветеринарной медицины для животноводства / В. Квачов // Пропозиція. – 2002. – №1 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://agrosev.narod.ru/page149itemid349number10.htm>.
4. Комплексная терапия и терапевтическая техника в ветеринарной медицине: учебное пособие / Под общ. ред. А.А. Стекольников. – СПб.: Лань, 2007. – 288 с.
5. Кошевой В.П. Проблеми відтворення овець і кіз та шляхи їх вирішення: монографія / Кошевой В.П., Склярів П.М., Науменко С.В.; за заг. ред. проф. В.П. Кошевого. – Харків–Дніпропетровськ: Гамалія, 2011. – 467 с.
6. Мальцева Б.М. Современные методы диагностики беременности и бесплодия животных / Б.М. Мальцева // Ветеринария. Реферативный журнал. – 2004. – № 1. – С. 112.
7. Наноматериалы и нанотехнологии в ветеринарной практике / под. ред. Борисевич В.Б., Каплуненко В.Г. – К.: ВД Авіцена, 2012. – 512 с.
8. Прокопьева Н.И. Современные приборы и диагностические технологии в ветеринарной медицине (обзорный дидактический материал) (учебно-методическое пособие) / Н.И. Прокопьева, М.В. Спиридонова // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2013. – № 11 – С. 74-75.
9. Термографічна діагностика у ветеринарному акушерстві, гінекології та андрології (методичні рекомендації) / [В.П. Кошевой, С.Я. Федоренко, М.М.Іванченко та ін.]. – Харків, 2013. – 52 с.

ДИАГНОСТИКА И ТЕРАПИЯ РЕПРОДУКТИВНЫХ ПАТОЛОГИЙ ОВЕЦ И КОЗ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СОВРЕМЕННЫХ НАУЧНЫХ РАЗРАБОТОК

Склярів П.Н., д. вет. н., профессор, pavlo_sklyarov@mail.ru,

Днепропетровский государственный аграрно-экономический университет, г. Днепропетровск

Кошевой В.П., д. б. н., профессор; Федоренко С.Я., к. вет. н., доцент; Науменко С.В., к. вет. н.,

доцент; Иванченко М.М., к. вет. н.; доцент

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Аннотация. Разработаны комплексные программы диагностики, терапии и профилактики репродуктивных патологий у овец и коз на основании современных достижений науки, использование которых позволяет выявить объективную информацию, обосновать и своевременно осуществить соответствующие терапевтические или профилактические мероприятия.

Ключевые слова: овцы и козы, компьютерные диагностические программы, термография, комплексные программы терапии и профилактики.

DIAGNOSTICS AND THERAPY OF REPRODUCTIVE PATHOLOGY OF SHEEP AND GOATS USING MODERN SCIENTIFIC DEVELOPMENTS

Sklyarov P.M., Doctor of Veterinary Sciences, Professor, pavlo_sklyarov@mail.ru

Dnipropetrovs'k State Agro-Economical University, Dnipropetrovs'k

Koshevoy V.P., Doctor of Biological Sciences, Professor; Fedorenko S.Y., Candidate of Veterinary Sciences, Associate Professor; Naumenko S.V., Candidate of Veterinary Sciences, Associate Professor;

Ivanchenko M.M., Candidate of Veterinary Sciences, Associate Professor

Kharkiv State Zooveterinary Academy, Kharkiv

Summary. A comprehensive program of diagnosis, therapy and prevention of reproductive pathologies in sheep and goats on the basis of modern science, the use of which allows you to identify

objective information to substantiate and timely implementation of appropriate therapeutic or preventive measures.

Key words: sheep and goats, computer diagnostic programs, thermography, comprehensive program of therapy and prevention.

УДК:636.22/.28.09:618.11:616.6-07

ПРЕВЕНТИВНА ДИСТАНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ФЕНОМЕНІВ СТАТЕВОГО ЦИКЛУ ТА ДЕЯКИХ ГІНЕКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У КОРІВ

Федоренко С.Я., к. вет. н., доцент⁵

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. У статті представлено результати превентивної дистанційно-проектної діагностики феноменів статевого циклу (еструм і метеструм) корів та деяких патологій яєчників (гіполютеоліз та гіпогонадізм).

Ключові слова: корова, діагностика, термографія, статевий цикл, патологія, яєчники, ветеринарна медицина.

Актуальність проблеми. Практична ветеринарна медицина потребує використання та впровадження сучасних наукових розробок. Так, діагностика багатьох акушерсько-гінекологічних патологій, а також виявлення феноменів статевого циклу у тварин часто стає проблемним без застосування спеціальних методів дослідження і новітніх приладів та інструментів.

Серед гінекологічних захворювань корів вагоме місце займають гонадопатії. Вони є прямою причиною зниження репродуктивної здатності тварин. Патології яєчників характеризуються структурними та функціональними змінами, що проявляється порушенням прояву статевих циклів.

Виявлення оптимального часу осіменіння корів та діагностика деяких патологічних процесів у яєчниках проблемні питання у ветеринарній медицині, що потребують вирішення.

Перспективним є експрес-метод який включає превентивну безконтактну дистанційну термографічну діагностику з використанням тепловізорів різних конструкцій [1].

Тепловізори реєструють інфрачервоне випромінювання будь-якого тіла, температура якого вища абсолютного нуля.

Температура шкіри тварин є інтегральним показником, що формується декількома факторами: судинна система (регулює температуру за рахунок змін діаметру периферійних артерій, вен, капілярів); рівень обмінних процесів; теплопровідність та теплопередача тканин та органів, зокрема статевих. При зчитуванні термограм необхідно враховувати такі фактори, проте головним є судинний, що й визначає основні тепловізійні «симптоми» у клінічній ветеринарній медицині [1 – 4].

Наведене підтверджує теоретичні та практичні передумови перед ветеринарною медициною. Дослідження такого характеру заслуговують на увагу та підтримку.

Мета роботи – розробити спосіб превентивної безконтактної дистанційної діагностики феноменів статевого циклу та деяких гінекологічних захворювань у корів.

Матеріал і методи дослідження. Роботу виконано в умовах кафедри акушерства, гінекології і біотехнології розмноження тварин Харківської державної зооветеринарної академії, науково-навчального центру рослинництва і тваринництва ХДЗВА, АФ «Дельта» Нововодолазького та ФГ «Альфа» Золочівського районів Харківської області. Дослідження проводили у період табірної утримання корів (вересень).

Об'єктом досліджень слугували 36 корів української чорно-рябої молочної та голштинської чорно-рябої порід, віком від 4 до 8 років. Дослідження проведені на чотирьох групах корів (по дев'ять у кожній): I – тварини у стадії тічки (еструм) ; II – згасання тічки (метеструм), III – корови з гіполютеолізом та IV – з гіпогонадізмом.

⁵ **Науковий консультант: д. б. н., проф. Кошевой В.П.**